

напряму запровадження електронної форми трудової книжки перспективний та має ряд переваг як для державних органів та роботодавця, так і для працівників в цілому. Зокрема, це економія часу, належне зберігання трудової книжки та відсутність можливості її втрати. Але й виникають питання з приводу безпеки збереження інформації в електронному форматі. Тому задля ефективності розвитку даного напряму, доцільно створити надійну систему захисту.

1. Кодекс Законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 1971. №50. (редакція – 31.12.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення: 20.02.2021)

2. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обліку трудової діяльності працівника в електронній формі № 3623 від 10.06.2020. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69085 (дата звернення: 21.02.2021)

3. Купіна Л. Ф. Сучасні тенденції фіксації трудової діяльності працівника: скасування інституту трудових книжок в Україні. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 18 : Економіка і право*. 2015. Вип. 29. С. 147-151. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_018_2015_29_25 (дата звернення: 20.02.2021)

4. Романюк О. Електронні трудові книжки: як це вплине на стаж і пенсії. URL: <https://hrliga.com/index.php?module=news&op=view&id=22283> (дата звернення: 21.02.2021)

5. Савчук В., Пеньковська С. Електронні трудові книжки: надія є? URL: <https://vkr.ua/publication/elektronni-trudovi-knizhki-nadiya-ie> (дата звернення: 22.02.2021)

Наталія Безрідна,
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
к.ю.н., доц. **Юніна М. П.,**
доцент кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ДОГОВІРНЕ ПРАВО: ЗМІСТОВНІСТЬ ТА СУЧАСНИЙ СТАН

Визначення правової природи договірної права є досить дискусійною темою серед сучасних науковців. Так, на думку одних, договірне право є одним з основних інститутів цивільного права, а на думку інших – воно є окремою галуззю права [1, с.14-15]. Договірне право регулює загальні положення договірних правовідносин, положення окремих видів договорів, а також їх структуру та форму. У наш час важливо удосконалювати тенденції розвитку договірної права, адже його предметом є суспільні відносини, які пов'язані з укладанням, виконанням та припиненням дії договорів. Враховуючи вищевикладене дана тема є актуальною, а також має, як практичне значення, так і наукове.

Отже, договірне право тлумачиться, як сукупність норм, що регулюють відносини, які виникають на стадії виконання договору, а також відповідно встановлюють принципи договірних відносин, правила та порядок укладення договорів, закріплюють права сторін договору, порядок виконання договірних зобов'язань, відповідальність за неналежне виконання договірних умов тощо [2, с. 5].

Безумовно, договірні відносини регулюються нормами цивільного законодавства, що визначають правосуб'єктність юридичних та фізичних осіб, інших учасників, що є причетними та інше. Договір для цілої низки галузей права (адміністративного, трудового, екологічного, цивільного та інших) відіграє важливу роль у їх правовому функціонуванні. Це акцентує увагу на тому, що при укладенні договору кожна зі сторін спирається на положення договірної права, що сприяє закріпленню необхідних умов. Але договір може розглядатися не тільки як юридичний факт, але і як зобов'язальне правовідношення.

Щоб договір розглядався як юридичний факт та породжував правові наслідки, необхідна наявність волі двох чи більше сторін, об'єднання вольової спрямованості між сторонами (тобто кожна зі сторін повинна враховувати вольові бажання іншої, перш ніж досягти бажаного результату), досягнення сторонами певного правового результату. Для договору, як правовідносин, характерні такі складові: суб'єктний склад; об'єктний склад; зміст (сукупність обов'язків сторін та їх суб'єктивних прав) [3, с.5].

На договори, як вид правочинів, поширюються загальні положення Цивільного кодексу України. Зокрема, положення цивільного законодавства зазначають, що правочини (договори) можуть бути односторонніми, двосторонніми або багатосторонніми, адже договір передбачає наявність волі всіх учасників. Важливо зазначити, що неузгоджена воля сторін не породжує виникнення договірних відносин. Тож договори виступають правовими формами реалізації права власності, на їх конструкції ґрунтується більшість положень про зобов'язання.

Договірні зобов'язання поділяються за ознаками, яким характерні правові наслідки укладання договору (юридична мета). За цим критерієм існують такі види договорів, які є системою договірних прав:

- договір про передачу майна (купівля-продаж, дарування майна тощо);
- договір про передачу майна в тимчасове користування (оренда, житловий найм тощо);
- договір на передачу результатів творчої діяльності (авторські та ліцензійні договори);
- договір про надання послуг (страхування, кредитний договір та інше);
- договір про спільну діяльність (угоди, установчі договори);
- договори про виконання робіт (проведення аудиту, підряд на виконання проектних робіт чи будівництво) [4, с.16].

Для методів, за допомогою яких регулюються договірні правовідносини, характерна юридична рівність сторін, можливість вибору варіантів поведінки, що не суперечить цивільному законодавству та обов'язковим вимогам, яким повинні відповідати договірні умови.

Сучасні наукові дослідження наголошують на тому, що тенденцією розвитку договірних прав є зближення елементів речових, зобов'язальних та інших правовідносин. При виникненні правовідносин кожна зі сторін повинна користуватися принципом добросовісності та справедливості. При цьому саме принцип добросовісності є головним критерієм правомірності дій учасників, що проявляється у їх поведінці [4, с.18].

Роблячи висновок можна сказати, що договірне право відіграє важливу роль у регулюванні цивільних правовідносин. Тенденцією його розвитку є об'єднання елементів речових та зобов'язальних правовідносин. Щоб забезпечити реалізацію усього комплексу прав та інтересів, які виникають при укладанні та виконанні договору, необхідно враховувати юридичну рівність сторін та вимоги чинного законодавства. Саме норми договірних прав регулюють усі стадії договору, починаючи з його укладення та закінчуючи відповідальністю у разі неналежного виконання його умов. Виходячи з цього, договірні відносини набувають комплексного та довготривалого характеру.

---

1. Комерційний договір у контексті сучасних ринкових умов : монографія. В.С. Мілаш. Харків. Видавець ФО-П Вапнярчук Н.М. 2007. 440 с.

2. Мілаш В. С. Договірне право: конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання усіх спеціальностей університету. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків. 2018. 80 с.

3. Договірне право в умовах ринкової економіки: Конспект лекцій. І.В. Жилінкова, В.І. Борисова, І.В. СпасибоФатєєва та ін. За заг. ред. І.В. Жилінкової, В.І. Борисової. Нац. юрид. акад. України. Харків. 2008. 116 с.

4. Кульчій О. О. Договірне право. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення. Вищий навч. заклад Укоопспілки «ПУЕТ». Полтава. 2016. 203 с.